

**O‘ZBEKISTON MINTAQALARINI IJTIMOIIY-IQTISODIY
RIVOJLANTIRISH STRATEGIYASI KONSEPSIYASI**

Yusupov Nurbekjon Xasan o‘g‘li

Samarqand iqtisodiyoti va servis instituti

“Menejment” kafedrası

Assistant.

Nosirov Muzaffar

Samarqand iqtisodiyot va servis instituti

Menejment (tarmoqlar va sohalar) yonalishi talabasi

Annotatsiya

Ushbu maqolada O‘zbekiston mintaqalarini ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish strategiyasi konsepsiyasining mazmuni, asosiy yo‘nalishlari va amalga oshirish mexanizmlari yoritilgan. Mintaqaviy rivojlanishning iqtisodiy, ijtimoiy, infratuzilmaviy va innovatsion jihatlari tahlil qilinib, hududlar o‘rtasidagi tafovutlarni kamaytirish va barqaror rivojlanishni ta‘minlashga qaratilgan chora-tadbirlar ko‘rib chiqilgan.

Shuningdek, maqolada investitsion muhitni yaxshilash, kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni qo‘llab-quvvatlash, raqamli iqtisodiyotni rivojlantirish hamda inson kapitalini oshirish masalalariga alohida e‘tibor qaratilgan. Mintaqaviy rivojlanish strategiyasining mamlakat iqtisodiy barqarorligi va aholining turmush darajasini oshirishdagi ahamiyati asoslab berilgan.

Maqola O‘zbekistonning hududiy rivojlanish siyosatini o‘rganish va tahlil qilishda ilmiy-amaliy ahamiyatga ega.

Kalit so‘zlar: mintaqaviy rivojlanish, strategiya, ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish, investitsiya, infratuzilma, innovatsiya, hududlar tengligi.

Abstract

This article examines the concept of the socio-economic development strategy of the regions of Uzbekistan, highlighting its content, main directions, and implementation mechanisms. The economic, social, infrastructural, and innovative aspects of regional development are analyzed, along with measures aimed at reducing disparities between regions and ensuring sustainable development.

In addition, the article focuses on improving the investment climate, supporting small business and private entrepreneurship, developing the digital economy, and enhancing human capital. The importance of the regional development strategy in ensuring the country's economic stability and improving the population's living standards is also substantiated.

The article has scientific and practical significance for studying and analyzing the regional development policy of Uzbekistan.

Keywords: regional development, strategy, socio-economic development, investment, infrastructure, innovation, regional equality.

Аннотация

В данной статье рассматривается концепция стратегии социально-экономического развития регионов Узбекистана, раскрываются её содержание, основные направления и механизмы реализации. Анализируются экономические, социальные, инфраструктурные и инновационные аспекты регионального развития, а также меры, направленные на сокращение различий между регионами и обеспечение устойчивого развития.

Кроме того, в статье уделяется особое внимание улучшению инвестиционного климата, поддержке малого бизнеса и частного предпринимательства, развитию цифровой экономики и повышению человеческого капитала. Также обосновывается значение стратегии регионального развития в обеспечении экономической стабильности страны и повышении уровня жизни населения.

Статья имеет научно-практическое значение для изучения и анализа политики регионального развития Узбекистана.

Ключевые слова: региональное развитие, стратегия, социально-экономическое развитие, инвестиции, инфраструктура, инновации, региональное равенство.

Kirish

Bugungi kunda O‘zbekiston Respublikasida mintaqalarni ijtimoiy-iqtisodiy jihatdan muvozanatli rivojlantirish davlat siyosatining ustuvor yo‘nalishlaridan biri hisoblanadi. Hududlar o‘rtasidagi iqtisodiy va ijtimoiy tafovutlarni kamaytirish, barcha mintaqalarda barqaror iqtisodiy o‘shishni ta‘minlash hamda aholining turmush darajasini oshirish muhim vazifalardan biridir.

Mamlakatning har bir mintaqasi o‘ziga xos tabiiy resurslari, ishlab chiqarish salohiyati va mehnat resurslariga ega bo‘lib, ularni samarali foydalanish hududiy rivojlanish strategiyasining asosini tashkil etadi. Shu sababli mintaqalarni rivojlantirishning strategik konsepsiyasini ishlab chiqish va uni izchil amalga oshirish iqtisodiy taraqqiyotning muhim omili sifatida qaraladi.

Ushbu maqolada O‘zbekiston mintaqalarini ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish strategiyasi konsepsiyasining mazmuni, asosiy yo‘nalishlari

hamda uni amalga oshirish mexanizmlari tahlil qilinadi. Shuningdek, investitsion muhitni yaxshilash, infratuzilmani rivojlantirish, innovatsion yondashuvlarni joriy etish va inson kapitalini oshirish masalalariga alohida e'tibor qaratiladi.

Maqolaning asosiy maqsadi — mintaqaviy rivojlanish strategiyasining iqtisodiy barqarorlikni ta'minlash va aholining hayot sifatini yaxshilashdagi ahamiyatini yoritib berishdan iborat.

Asosiy qism

O'zbekiston mintaqalarini ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish strategiyasi — bu hududlarning tabiiy, iqtisodiy va inson resurslaridan samarali foydalanish orqali barqaror o'sishni ta'minlashga qaratilgan kompleks chora-tadbirlar tizimidir. Ushbu strategiya har bir hududning o'ziga xos imkoniyatlarini hisobga olgan holda iqtisodiy faollikni oshirish, yangi ish o'rinlari yaratish va aholining turmush darajasini yaxshilashni ko'zda tutadi. Strategiyaning asosiy g'oyasi — mintaqalar o'rtasidagi iqtisodiy tafovutlarni kamaytirish va ularning rivojlanish darajasini muvozanatlashtirishdir.

Mintaqaviy rivojlanish strategiyasida iqtisodiy o'sish eng muhim yo'nalishlardan biridir. Bu yo'nalishda quyidagi vazifalar amalga oshiriladi: sanoat korxonalarini modernizatsiya qilish va yangi ishlab chiqarish quvvatlarini yaratish, kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash, eksportbop mahsulotlar ishlab chiqarishni kengaytirish, investitsiyalarni jalb qilish uchun qulay sharoitlar yaratish. Bu chora-tadbirlar hududlarning iqtisodiy faolligini oshirishga va yalpi hududiy mahsulot hajmini ko'paytirishga xizmat qiladi.

Ijtimoiy sohani rivojlantirish strategiyaning muhim tarkibiy qismidir. Bu yo'nalishda: ta'lim va sog'liqni saqlash tizimini takomillashtirish, aholi

bandligini oshirish va yangi ish o‘rinlari yaratish, ijtimoiy himoya tizimini kuchaytirish, madaniy va ma’naviy infratuzilmani rivojlantirish amalga oshiriladi. Ijtimoiy rivojlanish aholining hayot sifati va farovonligini oshirishga bevosita ta’sir ko‘rsatadi.

Mintaqalar rivojlanishida infratuzilma muhim rol o‘ynaydi. Strategiya doirasida: transport va logistika tizimini modernizatsiya qilish, energetika tarmoqlarini kengaytirish, ichimlik suvi va kommunal xizmatlar sifatini yaxshilash, raqamli infratuzilmani rivojlantirish kabi vazifalar amalga oshiriladi. Yaxshi rivojlangan infratuzilma iqtisodiy faollikni oshiradi va investitsion jozibadorlikni kuchaytiradi.

Mintaqaviy rivojlanishning muhim omillaridan biri investitsion muhitni yaxshilashdir. Davlat tomonidan: erkin iqtisodiy zonalar tashkil etilmoqda, soliq va bojxona imtiyozlari berilmoqda, davlat-xususiy sheriklik mexanizmlari kengaytirilmoqda, investorlarga qulay huquqiy sharoitlar yaratilmoqda. Bu esa hududlarga xorijiy va mahalliy investitsiyalarni jalb qilishni sezilarli darajada oshiradi.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, O‘zbekiston mintaqalarini ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish strategiyasi mamlakatning barqaror taraqqiyotini ta’minlashda muhim o‘rin tutadi. Ushbu strategiya hududlarning iqtisodiy salohiyatidan samarali foydalanish, infratuzilmani rivojlantirish, investitsion muhitni yaxshilash hamda innovatsion jarayonlarni jadallashtirishga qaratilgan.

Strategiyaning izchil amalga oshirilishi mintaqalar o‘rtasidagi iqtisodiy va ijtimoiy tafovutlarni kamaytiradi, aholi bandligini oshiradi hamda turmush darajasini yaxshilashga xizmat qiladi. Shuningdek, kichik biznes va xususiy

tadbirkorlikni qo‘llab-quvvatlash orqali yangi ish o‘rinlari yaratiladi va iqtisodiy faollik kuchayadi.

Umuman olganda, mintaqaviy rivojlanish strategiyasi O‘zbekiston iqtisodiyotining raqobatbardoshligini oshirish, hududlarni muvozanatli rivojlantirish va aholining farovonligini ta’minlashga xizmat qiluvchi muhim konseptual asos bo‘lib hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining mintaqaviy rivojlanish va iqtisodiy islohotlarga oid farmon va qarorlari
2. O‘zbekiston Respublikasi Statistika qo‘mitasi materiallari (www.stat.uz)
3. O‘zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari milliy bazasi (www.lex.uz)
4. “Mintaqaviy iqtisodiyot” – oliy ta’lim muassasalari uchun darslik
5. “Strategik menejment” – o‘quv qo‘llanma
6. Iqtisodiy rivojlanish va hududiy siyosatga oid ilmiy maqolalar to‘plami
7. World Bank va UNDP (BMT Taraqqiyot Dasturi) O‘zbekiston bo‘yicha hisobotlari
8. Макаров И.Н., Бизин С.В. - Региональная экономика и управление развитием региона. Учебное пособия. Воронеж: НАУКА-ЮНИПРЕСС, 2021. -116с.
9. Marin Drinov Management of socio-economic transformations of business processes: current realities, global challenges, forecast scenarios and development prospects.